

TÁJÉKOZTATÁS

A KÖZFoglalkoztatás ALAPVETŐ Munkavédelmi Tudnivalóiról

A közfoglalkoztatás különös veszélyei

- a közfoglalkoztatottak gyakran hosszabb időre kiestek a munkából, ismeretük és gyakorlatuk az adott tevékenységre nem mindig van, a számukra új feladat és új környezet a figyelmüket megoszthatja, emellett egészségi állapotuk változó;
- a közfoglalkoztatottak motivációjának eltérő szintje is speciális kockázatot jelent, egyesek nem szívesen végzik az adott munkát, mások éppen a bizonyítási kényszer miatt túlzott, megdölgodatlan felelősségvállalásuk miatt kerülhetnek veszélybe;
- a munkáltatóknak gyakran egyszerre nagyobb létszámú közfoglalkoztatottak egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkafeltételeit kell megteremteni, melyet ismeret vagy kapacitás hiányában nem tudnak azonnal megoldani.

A közfoglalkoztatottak tevékenységéért, biztonságáért, testi épségéért, egészségüket nem veszélyeztető munkakörülményekért a munkáltató felelős, a személyi felelősség alap esetben a munkairányítóé, ezért fontos tudni, hogy már munkakezdés előtt gondoskodni kell például:

- a munkavégzés
 - tárgyi (munkahely, munkaeszköz, egyéni védőeszköz),
 - személyi (foglalkoztathatósági vizsgálat, szükséges létszám, előírt szakképzettség, oktatás),
 - technológiai (munkamódszer, alkalmazott anyagok, gépkönyvi előírások),
 - szervezési (munkairányítás, rendkívüli esetekre vonatkozó eljárások, munkaidő, pihenőidők)

feltételeiről;

- munkabiztonsági és munkaegészségügyi szaktevékenységek elvégzésének biztosításáról;
- a kockázatértékelés elvégzéséről.

Különösképpen fontos a kockázatértékelés elvégzése, ugyanis a várható veszélyek előzetes feltárása, a veszélyeztetettek, a veszély jellegének és mértékének azonosítása alapján meg kell határozni az összes szükséges intézkedést a megfelelő munkakörülmények biztosítása érdekében. Ennek során a hatályos munkavédelmi előírásokat alkalmazni kell, de indokolt lehet többletkövetelmények biztosítása is a már említett, közfoglalkoztatásra jellemző speciális jellemzők és veszélyek miatt.

A munkavédelemre vonatkozó alapvető szabályok

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény

A törvény hatálya kiterjed minden szervezett munkavégzésre, függetlenül attól, hogy az milyen szervezeti vagy tulajdoni formában történik. A legfontosabb munkáltatói feladatok és felelősségi körök az alábbiak:

A munkáltató felelős az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításáért. A munkavállalók munkavédelmi kötelezettségei nem érintik a munkáltató felelősségét. A munkáltatói feladatok teljesítésével összefüggésben keletkező költségeket és egyéb terheket nem szabad a munkavállalóra hárítani.

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei **megvalósításának módját** - a jogszabályok és a szabványok keretein belül - **a munkáltató határozza meg.**

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályokat úgy kell meghatározni, hogy végrehajtásuk **megfelelő védelmet nyújtson a munkavállalókon túlmenően a munkavégzés hatókörében tartózkodónak és a szolgáltatást igénybe vevőnek is.**

A munkafolyamatot, a technológiát, a munkaeszközt, az anyagot is úgy kell megválasztani, hogy az sem a munkavállalók, sem a munkavégzés hatókörében tartózkodók egészségét és biztonságát ne veszélyeztesse.

Olyan munkahelyen, ahol különböző munkáltatók alkalmazásában álló munkavállalókat egyidejűleg foglalkoztatnak, **a munkavégzést úgy kell összehangolni,** hogy az ott dolgozókra és a munkavégzés hatókörében tartózkodókra az veszélyt ne jelentsen.

Jogszabály egyes feladatokat **munkabiztonsági szaktevékenységnek, illetve munkaegészségügyi szaktevékenységnek** minősít. A munkáltató a munkabiztonsági szaktevékenységnek minősített feladatokat csak külön jogszabályban meghatározott munkavédelmi, a munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősített feladatokat pedig munkaegészségügyi szakképesítéssel rendelkező személlyel végeztetheti.

A munkáltatónak már a tevékenység megkezdése előtt rendelkeznie kell kockázatértékeléssel (munkabiztonsági, illetve munkaegészségügyi szaktevékenység), amelyben köteles minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat, különös tekintettel az alkalmazott munkaeszközökre, veszélyes anyagokra és keverékekre, a munkavállalókat érő terhelésekre, valamint a munkahelyek kialakítására. A kockázatértékelés során a munkáltató azonosítja a várható veszélyeket (veszélyforrásokat, veszélyhelyzeteket), valamint a veszélyeztetettek körét, felbecsüli a veszély jellege (baleset, egészségkárosodás) szerint a veszélyeztetettség mértékét. A kockázatértékelés során az egészségvédelmi határértékkel szabályozott kóroki tényező előfordulása esetén munkahigiénés vizsgálatokkal kell gondoskodni az expozíció mértékének meghatározásáról.

A munkavédelem részletes szabályai

A foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter által kiadott és más külön **jogszabályok**, az egyes veszélyes tevékenységekre vonatkozóan a feladatkörében érintett miniszter rendeletével hatályba léptetett szabályzatok tartalmazzák a munkavédelem részletes szabályait.

Munkavédelemre vonatkozó szabálynak minősül a nemzeti szabványosításról szóló jogszabály figyelembevételével a **munkavédelmi tartalmú nemzeti szabvány** annyiban, hogy a magyar nyelvű nemzeti szabványtól különböző megoldás alkalmazása esetén a munkáltató köteles - vitás esetben - annak bizonyítására, hogy az általa alkalmazott megoldás munkavédelmi szempontból legalább egyenértékű a vonatkozó szabványban foglalt követelménnyel, megoldással. Munkavédelemre vonatkozó szabálynak minősül a **munkáltató rendelkezése** is.

A munkavédelemre vonatkozó legfontosabb jogszabályok megnevezése a www.ommf.gov.hu honlapon elérhető.

Ezek közül néhány speciális előírás (Szabályzat) a közfoglalkoztatással leginkább érintett tevékenységekre:

- 15/1989. (X. 8.) MÉM rendelet az Erdészeti Biztonsági Szabályzat kiadásáról;
- 16/2001. (III. 3.) FVM rendelet a Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat kiadásáról;
- 24/2007. (VII. 3.) KvVM rendelet a Vízügyi Biztonsági Szabályzat kiadásáról;
- 3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet a Közutakon Végzett Munkák Elkorlátozási és Forgalmbiztonsági Szabályzat kiadásáról;
- 4/2002. (II.20.) SzCsM-EüM együttes rendelet az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről.

Tájékoztatás, tanácsadás

A munkáltatók, a munkavállalók és érdekképviselői szervek tájékoztatást és tanácsadást kérhetnek a munkavédelmi felügyelőségektől vagy a szakmai irányító szervtől. Ezt megtehetik anonim módon is, telefonon, e-mailben, levélben, vagy akár személyesen, de a hatósági ellenőrzéstől elkülönülten a **Megyei/Fővárosi Kormányhivatalok Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szervének Munkavédelmi Felügyelőségein**.

Továbbá munkahelyi biztonság, munkahelyi egészség területén zöld szám: 06 80 204 292

E-mail: munkaved-info@lab.hu

Bányászati munkabiztonság területén zöld szám: 06 80 204 258

E-mail: munkavedelem@mbfh.hu

A munkavédelmi felügyelőségek évente több alkalommal szerveznek „nyílt nap”-ot, melyen minden érdeklődő személyesen is kérhet tanácsot, tájékoztatást. A munkavédelmi hatóság szakmai irányító szervezetének honlapján (www.ommf.gov.hu) több hasznos munkavédelmi oktatófilm és kiadvány is elérhető.